

רשומות

הצעות חוק

25 ביולי 1989

1942

כ"ב בתמוז התשמ"ט

עמוד

119	חוק אכיפת פסקי חוץ (תיקון מס' 3), התשמ"ט-1989
120	חוק הגמלאות (השלמה לתוספת היוקר), התשמ"ט-1989
121	חוק שינוי המדינה (גמלאות) (הוראת שעה) (תיקון), התשמ"ט-1989

מתפרסמות בזה הצעות חוק מטעם הממשלה:

[238] חוק אכיפת פסקי חוץ (תיקון מס' 3), התשמ"ט-1989

1. בחוק אכיפת פסקי חוץ, התשי"ח-1958¹ (להלן - החוק העיקרי), האמור בסעיף 6 יסומן (א) ואחריו יבוא:

"(ב) לענין סעיף קטן (א)(3), לא יראו אדם כמי שהסכים לסמכותו של בית משפט שנתן נגדו פסק חוץ (להלן - חייב בדיון) כשל כך בלבד שהתייצב בפני אותו בית המשפט, בין על תנאי ובין ללא תנאי, וטען בדבר אחת או יותר מאלה:

דברי הסבר

בסמכותו של בית המשפט או כדי למחות נגדה או כדי לעכב את ההליכים ולהעבירם לבוררות או לבית משפט במדינה אחרת, או כדי להגן על רכושו שנתפס או עוקל. בענין זה קיימות הלכות סותרות במשפט האנגלי המקובל, שעיקריו בענין זה חלים בישראל. באנגליה נקבעו לאחרונה בחוק כללים ברורים יותר בנושא זה, והכוונה לחוק משנת 1982 בדבר אכיפת פסקים במסגרת הקהיליה האירופית.

מוצע לסלק את אי-הודאות הקיימת אצלנו בענין זה, כדרך שהדבר נעשה בחקיקה האנגלית ולחקן את סעיף 6

חוק אכיפת פסקי חוץ, התשי"ח-1958 (להלן - החוק), אינו מפרט את עילות הסמכות הבינלאומית, שהן עילות הסמכות שעל פיהן פועלים בתי המשפט בחוץ-לארץ והמספיקות כדי לשמש בסיס לאכיפה או להכרה של פסקי חוץ על ידי הערכאות בישראל.

בין עילות הסמכות הבינלאומית השכיחות והמוכרות בעולם נכללת התייצבות הנתבע מרצונו לפני בית המשפט שנתן את הפסק והעלאת טענות לגופו של ענין. פחות ברור המצב כאשר התייצבותו של הנתבע נעשתה כדי לכפור

¹ ס"ח התשי"ח, עמ' 68; התשל"ה, עמ' 27; התשל"ח, עמ' 44.

- (1) כפירה בסמכותו של בית המשפט או מחאה נגדה;
 (2) ביטול ההליך או עיכובו לצורך העברת הסכסוך לבוררות או להכרעת בית משפט במדינה אחרת;
 (3) שחרור נכסיו שנתפסו או צפויים להיתפס, או הגנה עליהם.

(ג) אין נפקה מינה אם בנוסף לטענות כאמור בסעיף קטן (ב) טען החייב בדיון טענות לגופו של הסכסוך או שהשתתף בהליך בכל דרך אחרת, ובלבד שעשה כן לפני שניתנה החלטתו הסופית של בית המשפט לענין הסמכות.

2. בסעיף 11 לחוק העיקרי, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:
 "ג) בהליכים לענין הכרה בפסק-חוזן לפי סעיף זה יחולו הוראות סעיף 6(ב) ר(ג)".

דברי הסבר

- (4) הפסק נוגד פסק-דין אחר שניתן באותו ענין בין אותם בעלי-דין ושעודנו ברי-חוקף;
 (5) בעת הגשת התביעה בבית-המשפט במדינה הזרה היה משפט תלוי ועומד, באותו ענין ובין אותם בעלי דין, בפני בית-משפט או בית-דין בישראל.

"הכרה בפסקי חוזן

11. (א) בית משפט או בית דין בישראל יכיר בפסק חוזן שנתמלאו לגביו כל אלה:

- (1) חל עליו הסכם עם מדינת חוזן;
 (2) ישראל התחייבה באותו הסכם להכיר בפסקי קי חוזן מאותו סוג;
 (3) ההתחייבות אינה חלה אלא על פסקי חוזן הניתנים לאכיפה על פי חוק בישראל;
 (4) נתמלאו בו תנאי ההסכם.

(ב) אגב דיון בענין הנמצא בסמכותו ולצורך אותו ענין רשאי בית משפט או בית דין בישראל להכיר בפסק חוזן, אף אם סעיף קטן (א) אינו חל עליו, אם ראה שמן הדיון והצדק לעשות כן.

לחוק, המפרט את ההגנות מפני אכיפת פסקי חוזן, ובכללן חוסר סמכות בינלאומית. מוצע לקבוע כי התייצבותו של הנתבע בהליך שיפוטי בחוזן לארץ לשם העלאת אחת או יותר מטענות אלה: התנגדות לסמכות, בקשה להעברת ההליך למדינה אחרת או לבוררות, או הגנה על רכוש - לא תיחשב כהסכמה לשיפוט בבית משפט זר, ולפיכך פסק דין שיינתן באותו הליך לא ייראה כפסק-חוזן הניתן לאכיפה או להכרה בישראל.

להלן נוסחם של סעיפי החוק שמוצע לתקן:

הגנה מפני אכיפה

6. פסק-חוזן לא יוכרו אכיף אם הוכח לבית המשפט אחד מאלה:

- (1) הפסק הושג כמרמה;
 (2) האפשרות שניתנה לנתבע לטעון טענותיו ולהגן ביא ראיותיו לפני מתן הפסק לא היתה, לדעת בית המשפט, סבירה;
 (3) הפסק ניתן על-ידי בית-משפט שלא היה מוסמך לתיתו על פי כללי המשפט הבין-לאומי הפרטי החלים בישראל;

חוק הגמלאות (השלמה לתוספת היוקר), התשמ"ט-1989 [239]

1. על אף האמור בכל חוק, הסכם קיבוצי או הסדר אחר שמכוחם משולמת קצבה מתקציבו של מעביד (להלן - פנסיה תקציבית), תשולם לזכאים לפנסיה תקציבית השלמה לתוספת היוקר; למשכורת הקובעת שעל פיה מחושבת הפנסיה התקציבית (להלן - המשכורת הקובעת), ייוספו במועדים כלהלן שיעורים אלה:

השלמה לתוספת היוקר

דברי הסבר

ותוגש לממשלה ולכנסת, בתחולה מן הגמלה בעד חודש פברואר 1989.

ביום 12.2.89 הוסכם בין הממשלה וההסתדרות כדלקמן:
 "בעלי גמלאות בלתי מהוננות המקבלים פנסיה תקציבית יפוצו במלוא תוספת היוקר. הצעת חוק מתאימה תוכן

- (1) מהקיצבה המגיעה לזכאי בעד חודש פברואר 1989 עד הקיצבה המגיעה לו בעד חודש יולי 1989 - 4.85% מהמשכורת הקובעת;
- (2) מהקיצבה המגיעה לזכאי בעד חודש אוגוסט 1989 עד הקיצבה המגיעה לו בעד חודש נובמבר 1989 - 3.82% מהמשכורת הקובעת;
- (3) מהקיצבה המגיעה לזכאי בעד חודש דצמבר 1989 עד הקיצבה המגיעה לו בעד חודש מרס 1990 - 2.79% מהמשכורת הקובעת;
- (4) החל בקיצבה המגיעה לזכאי בעד חודש אפריל 1990 - 1.89% מהמשכורת הקובעת.

2. הוראות סעיף 1 - תחילה

- (1) יחולו על משכורת קובעת עד לתקרה הקבועה בהסכם הקיבוצי הכללי בדבר תוספת יוקר מיום 20 בפברואר 1989 בין לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים לבין ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י, האגף לאיגוד מקצועי, שמספרו בפנקס ההסכמים הקיבוציים 7018/89;
- (2) לא יחולו לענין חישוב מענק או היוון של פנסיה תקציבית;
- (3) לא יחולו על זכאי לקיצבה על פי חוק גמלאות לנושאי משרה ברשויות השלטון, התשכ"ט-1969¹, וחוק הרשויות המקומיות (גמלאות לראש רשות וסגניו), התשל"ז-1977², ועל מקבלי פנסיה תקציבית אשר קיצבתם צמודה לקיצבה של נושא משרה אשר חל עליו אחד החוקים האמורים.

דברי הסבר

הצעת חוק זו באה ליישם את שהוסכם בין הממשלה וההסתדרות. מאחר שקיצבאות הגמלאים המקבלים פנסיה תקציבית מתושבות על פי משכורתם של העובדים הפעילים והגדלת תוספת היוקר לעובדים הפעילים מגדילה אוטומטית את קיצבת הגמלאים, מוצע להשלים את תוספת היוקר לגמלאים בשיעורים, שיקטנו עם הזמן - ככל שתוספת היוקר לעובדים הפעילים תגדל.

לפי סיכום דברים מאותו יום, בין לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים וההסתדרות (לפיו נחתם הסכם תוספת היוקר ביום 20.2.89), מלוא תוספת היוקר לתקופה מאוקטובר 1988 עד פברואר 1989 הוא 8%. העובדים הפעילים יקבלו רק 6%, ובתשלומים: החל ב־1.2.89 ישולמו 3%; החל ב־1.8.89 ישולם 1% נוסף; החל ב־1.12.89 ישולם 1% נוסף; החל ב־1.4.90 ישולם 1% נוסף.

¹ ס"ח התשכ"ט, עמ' 98.
² ס"ח התשל"ז, עמ' 77.

[240] חוק שירות המדינה (גמלאות) (הוראת שעה) (תיקון), התשמ"ט-1989

1. בסעיף 1 לחוק שירות המדינה (גמלאות) (הוראת שעה), התשמ"ט-1989¹ (להלן - החוק) -

- (1) ברישה, במקום "בשיעור של 5 אחוזים ממנה לגבי" יבוא "בשיעורים ולגבי";

דברי הסבר

חוק שירות המדינה (גמלאות) (הוראת שעה), התשמ"ט-1989, נחקק בעקבות הסכם בין המעסיקים בשיעורים

¹ ס"ח התשמ"ט, עמ' 14.

(2) בפסקה (1), לפני המלה "מהקיצבה" יבוא "5 אחוזים" ובסופו יבוא: "ד"ר 11 אחוזים מהקיצבה המגיעה לו בעד חודש אפריל 1989 עד הקיצבה המגיעה לו בעד חודש אוגוסט 1989."

(3) בפסקה (2), במקום "כ"ד באדר ב' התשמ"ט (31 במרס 1989)" יבוא "ל' באב התשמ"ט (31 באוגוסט 1989) - 5 אחוזים" ובסופה יבוא: "ד"ר 11 אחוזים מהקיצבה המגיעה לו בעד חודש אפריל 1989 עד הקיצבה המגיעה לו בעד חודש אוגוסט 1989."

תיקון סעיף 2 2. בסעיף 2, במקום "עד חודש מרס 1989" יבוא "עד חודש אוגוסט 1989".

דברי הסבר

אם לא יוארך תוקפו של החוק, יצטרכו לחזור ולחשב הקיצבה מחודש אפריל 1989 לפי משכורתו של עובד פעיל: ובמקרה כזה לאחוז ניכר מהגמלאים ירד סכום הקיצבה שיקבלו.

ועדה משותפת היתה צריכה להמליץ על דרך השלמת התוספת לקיצבות הגמלאים המקבלים פנסיה תקציבית ל-11% לעומת ערב ההסכם, והצדדים התחייבו לפעול במשותף ליישום המלצותיה.

הועדה טרם גיבשה המלצות, ולפיכך מעוניינים הצדדים בתיקון זה, על מנת לאפשר לוועדה להשלים עבודתה.